

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:
Thierfeld Dávid.
Szerkesztőségi és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Az Olt szabályozása.

Bizonyára észrevehették olvasóink, hogy lapunk semmiféle országos szenzációkal nem törődik. Nem érezzük magunkat hivatottaknak arra, hogy a külföld dolgaival, bajaival vesződjünk, elvégzik ezt a fővárosi lapok. A mi célunk egyes-egyedül az, hogy megyénk és városunk ügyeit, bajait tárgyaljuk, azokat megvilágítsuk és amennyire szerény tehetségünk engedi, szolgáljunk a hatadás zászlója alatt.

Lapunk minden részében, de különösen e helyen, a legaktuálisabb, a bennünket legjobban érdeklő ügyekkel foglalkoztunk mindig. Ugy hisszük, hogy most nem találhatnánk időszerűbb témát a garázdálkodó Olt megzabolázásánál, hiszen egész héten ez tartotta izgatottságban a kedélyeket, ez rontatta meg éjszakáink nyugodt álmát.

Minden gondolkodó elme látja azt, hogy amily hasznos és nélkülözhetetlen az emletri életben a tűz és víz, oly pusztító és romboló hatású, ha a tulságba fajul. Levegő, tűz és víz, e három főelem az, mely nélkül az ember nem

élhet. S bár a mai felvilágosodott kor nem követi is a pogány tűz imádókat, nem állít oltárokat a tűz és víz isteneinek, de belátja azok éltető és nélkülözhetetlen voltát. Vigyáznunk kell azonban, hogy korlátok közé szorítsuk ez elemeket, mert különben leiríthatatlan rombolást visznek végbe. Ki ne látott volna már egy-egy nagy tüzvész, ahol a tetők ropogása, a tehetetlen emberek jajveszékése, háborzongató lármaja között lesz a lángok martalékává annyi és annyi család mindene, hosszú éveken át, véres verejtékkel szerzett összes vagyona.

De még talán ennél is rémitőbb az árvíz pusztítása. Hiszen a tűz ellen csak lehet valahogy védekezni, oltani és attól elmenekülni; de ki menekülhet a zugó árvíz elől, ki gátolhatja meg a medréből kilépett haragvó óriás száguldását? Elég szomorú példánk van az árvíz retentő képére. Ott van a Duna 1838-iki nagy áradása, amikor — már virágzó — fővárosunk lett semmivé; ott van a Tisza áradása 1879-ben, amikor a főváros után első helyen álló, gyönyörű, alföldi városunk Szeged lett romhalmazzá; és ott van a csekélynek látszó

Szinva patak és Pece 1878-iki áradása, amikor a kis patakok óriási tengerré nőttek, s tönkre tették a szép és kies fekvésű Miskolcot, és sok hullát dobtak a partra.

De kitudná elszámolni azokat az óriási károkat, melyeket a szabályozatlan folyók áradásai okoztak már eddig is szegény hazánknak?! A föld népe véres verejtékkel dolgozik, s a folyó elviszi az aratást, nyomorba döntve a küzdő népet, aki azután isten és emberek által üldözve, nyomorgatva, megunja a keserű tüzést, s itt hagyja hazáját, mely oly mostoha volt hozzá. S lehet-e ezen csodálkozunk?!

A gondviselés azért adott az embernek gondolkodó és következtető elmét, hogy megvédhesse magát az ezer és ezer ellenség ellen, amely rá itt e földön leselkedik. Mert ne gondoljuk ám, hogy csak az ősemler élte folytonos harcban a vadállatokkal, melyektől el kellett foglalnia a földet?! Nem! Mi is folyton harcrolunk az étellel, a földdel, a tüzzel, vízzel, s a vadállatoknál is rosszabb ellenséggel: a ravasz, irigy és gyűlölködő emberekkel. Kain és Ábel harca ez a bibliából,

SZIKRÁK.

— Irtá: HALMY GYULA. —

I.

Régen, midőn a villám-géppel
Tettünk egyszer kísérletet;
Emlékezem, a Villám-szikra
Mily hirtelen keletkezett.

Szerelmünk szikra, akkor támadt,
Midőn szívünk hőn összeforrt;
A csók, ajkadon mely elcsattant:
E szikra csattanása volt.

II.

Ismered a hatványozást
Gondolom szép kedvesem,
Mert amidőn azt tanultad,
Megfigyelted úgy hiszem.

Ha tudod, hát mutasd is meg.
Ne legyen a szív halott,
Hatványozd a szeretetet
S a szerelmet megkapod.

III.

Az egyenlő-jelt ismerem én
Legjobban a sok szám között,
Mely két egyenlő mennyiséget
Egymással mindig összeköt.

E két egyenlő mennyiség itt
Szívem, s szived szép kedvesem,
S a jel, mely e két mennyiséget
Összeköti: a szerelem.

Magas látogatás.

Irtá: Véeseiné Jankovich Lujza.

(A „Fogaras és Vidéke“ eredeti tárcája.)

Mindenképpen gyönyörű reggelre viradtunk Esztelényben. Ünnepe volt a kalendáriumban, ünnepe a természetben és ünnepe a kis faluban, melynek minden házat felvirágozták reggelre, de a legnagyobb ünnepre mégis az iskola fehérre meszelt falai között készültek.

A kegyelmes ur, a kit ebben az igénytelen kis iskolában vezettek be az A., B., C. titkaiba, bejelentette látogatását Imre Sándor bácsinál, egykori tanítójánál.

Nosza, lett erre sürgés-forgás, készülődés.

A kinek csak keze lába volt, az mind sietett az öreg mesterhez, hogy segítségét felajánlja és nagyon rosszul esett volna, ha valaki hiába kínálkozik.

Dehogyan is kínálkozott hiába; akadt itt dolga mindenkinek. A fehérszemes meszeléshez láttak, a legszebb meszet készítő elcsobrokkban, a fiatalabbja ablakot pucolt olyan fényes ragyogóra, mint az ő mosolygó szemük, a legények friss fenyőágakért voltak oda az erdőn, a gyerekeket meg hajszolták egész nap a virág után. Az egész virágos rét le volt már tarolva. Az apró barna kezek irtózatossá pusztították vittek véghez és volt dolga Erzsikének, a tanító szépséges kis unokájának, a mig füzérbe fonta őket. Értett hozzá, hogyan kell egybeválogatni a legszebbjét — és lenge kis alakja csak úgy ingott, hajlott oda fönn a létrán, a mint a hó fehér falat diszította velök. Azonközben dalos kis ajka csattogott, mint a fülemilé, két orcája meg kipirult a nagy igyekezetben, hogy olyan volt, mint a leáldozó nap körül röpködő báránnyelők fodra.

— Még kellene néhány margaréta ide a zöld lomb közé — tűnődék, miközben hátra

s legtöbbször az életben is a jobb huzza a rövidebbet.

A józan ész azt hirdeti tehát, hogy nekünk védekeznünk kell minden tőlünk telhető eszközzel, a bennünket fenyegető veszélyekkel szemben. Szabályoznunk kell az Oltot, s így felszabadítani az egész Oltvölgyét a járom alól, megmenteni a kiszámíthatatlan károktól, melyeket a szegény nép már végképen nem bír el. Különösen azelőtt, mielőtt az új hidat fölakarnánk építtetni, kezdjük el a szabályozást. Igaz, hogy a szabályozás igen sok pénzbe kerül, de hiszen az állam belátja azt, ami elkerülhetetlenül szükséges, és segíteni fog bennünket, csak kérni kell. Lám Háromszék és Udvarhely vármegegyék éllemesek, útcinálásra mily nagy összegeket kapnak, csak mi vagyunk ilyen élehetetlenek, pedig jól tudhatjuk a közmondást, hogy: Szemérmes koldusnak üres a tarisznyája.

Ne hagyjuk tehát elaludni e szükséges dolgot. Lássunk hozzá és rakjunk gátat rakoncátlan zsarnokunk: az Olt elé, mentsük meg szegény népünket s városunkat a pusztulástól s egyuttal adjunk kenyeret kezökbe a szabályozással járó közmunkákkal, s ha elmúlik a veszedelem, s lesz munka, nem kell majd jajgatnunk a kivándorlók folyton szaporodó száma felett. Fel tehát a munkára mert: „Minden Demoszthenesznál szebben beszél a tett“.

-6.

Elmélkedések az évvizsgálatok alkalmából.

Az évvizsgálatok városunkban lefolytak. Talán időszerű, sőt talán elkerülhetetlen szükséges, hogy ez alkalomból a zárvizsgálatok jelentőségével foglalkozzunk.

Ezen kérdést annyira fontosnak találom, hogy úgy a m. tisztelt Szerkesztő úr, valamint az igen tisztelt olvasó szives engedelmével pár szóban vele foglalkozni bátorodom.

A népiskolai zárvizsgálatok különben nyílt kérdést képeznek ez idő szerint még. Mert Németországban a tanítóknak egyik hatalmas pártja a zárvizsgálatokat eltörölné véli. És ennek a hatása nyomában rá hazánkban is érezhetővé vált, amennyiben sokan követték a német kollegákat és követelték az évvégi zárvizsgák eltörlését. Követelésüket avval okadolták, hogy az évvégi záró vizsgák humbugul félrevezetik a közönséget, szemfényvesztés és az előkészületek igen sok időbe kerülnek.

Tisztelettel, alólírott, nyomós okoknál fogva határozottan az ellenkezőjét vallja ezen ügynek. Nemcsak hogy nagy könnyelműségnek és bűnnek tartanám az évvizsgálatok eltörlését, de azokat sokkal intenzívebb alapra kívánám fektetni.

Lehet, hogy Németországban, ahol a közművelődés sokkal inkább általánosabb, mint nálunk, a viszonyok erre éretek. Hogy a közművelődés általánosításával a szülők képesek a tanulók magán-dolgozataiból az iskolában tett előhaladásról maguknak tiszta képet alkotni.

Nálunk azonban nem így állanak a dolgok. — Tisztelet a kivételeknek — de a szülők túlnyomó többsége csak a vizsgákon vesz jóformán gyermekeik előhaladásáról tudomást.

Nem ritkák, sőt gyakoriak azon esetek, hogy a szülők szívesen kerülnek az iskolát.

Városunkban — dicséretére legyen

mondva — a zárvizsgálatok ünnepies jellegűek. A szülők tömegesen jelennek meg azokon, hogy személyesen szerezzenek meggyőződést maguknak kedves gyermekeiknek az előmeneteléről. Bárha így maradnának jövőre is országosra, hogy ünnepies ruhát öltönn. Magára hazánk derék lakossága ez alkalomból. Mert mi a szülők legdrágább kincse? Vagy kiket őriznek ők oly szeretetteljesen, érző és meleg szívük legrejtettebb zugában is? Bizonyosan szemfényüket, öregségük támaszát, kedves és szeretett gyermekeiket!

És nekünk néptanítóknak a t. szülők megjelenése csak örömet okoz. Büszkéknek érezzük magunkat, anélkül, hogy szerénytelenek lennénk, ha sikerül a felsőhatóságunk mellett a szülők elismerését is megérdemelnünk.

Nálunk még ez idő szerint az évvégi zárvizsgálat olyan hatalmas tényező, mely a család és népiskola közötti érintkezési viszonyt fenntartja és bizonyára fejleszteni is fogja.

Speciális viszonyainknál fogva tehát elsőrendű népoktatási kérdést képez nálunk az évvégi zárvizsga.

Rajtunk néptanítókon a sor, hogy bizonyítsuk be a zárvizsgálat alkalmával, hogy a lelkiismeretes kötelességteljesítés szem előtt tartásával tőlünk lehetőleg azon vagyunk, hogy a reánk bízott tanulókat derék polgárokká neveljük és a tantervben előirt ismeretekben alaposan kiképezzük.

És amennyiben az eddigi óratervben megállapított tanórák keretében, különösen akkor, amidőn idegenajkuakat is kell tanítanunk feladatunk nehezen lenne keresztül vihető, készségesen vállalnunk óratöbbletet is, csak hogy a bennünk helyezett bizalomnak lelkiismeretesen megfelelhessünk.

És ha sikerül ez nekünk, t. i., hogy a népiskolát modern színvonalra emeljük és a záróvizsgálatokat valósággal nemzeti ünneppé tegyük, hiszem, hogy akkor nem fog magára várni a társadalom elismerése, amely hovatovább az állam mellett mind nagyobb

szegte kissé hajlékony derekát, hogy távolabbról ítélhesse meg az összhangot.

— A kicsi kisasszonykánknak csak soha sincsen elég a szépből — jegyezte meg a szálkás padlót síkálván, Juhász Borecsa.

— Igaza van néni; azt szeretném ha templommá tudnám varázsolni ezt a kis helyiséget — mondta Erzsike belső indulattól remegő hangon.

— Há'szen megis érdemli az, lelkem — bölintott most a másik, Fazekasné.

— Mert ha jól meggondoljuk, mégis csak nagy dolog az. Én jól emlékszem rá, mikor még mezítláb futkosott az én gyermekeimmel. Ő is csak úgy lődözött a parittyájával a verebekre, mint akár a fiam a Péterke. Aztán ehun van ni, mi lett belőle!

— Én meg frissen sült kalácsot adtam neki, meg palacsintát forrón, azt nagyon szerettem — dicsékedett Orbán Estánné asszonyom.

Onnan kívülről beszélt be az ambitusról. Surló volt az egyik kezében, a másikban meg szappan. Az arca, karjai csupa köpor. Sietett, hogy kiszáradjon holnapig jól a deszka, de azért most mégis oda állott a nyitott ablak elé, hogy egy bíráló tekintet vessen be a házba, hogy vajjon jól csinál-

ják-e azok ott benn? No, a kisasszony dolgával meg lehetett elégedve, de már a komám asszonyának egy kevéssel több szalmát tehettek volna a lúgba, úgy mint ő. Hadd lenne a házfődje egy kicsinyég sárgább, mert csak úgy szép az.

Ott benn pedig foly a beszéd a szapor munka közben.

— Hát bizony nagy dolog az, igen nagy. Teremtő szent atyám, ha az ember elgondolja, hogy a Miklós-kából miniszter lett.

Már az igaz. Ő felsége asztalához is gyakran hivatalos — mondja a diák, a ki igen szorgalmasan olvassa az ujságokat.

— Bizony úgy van az lelkem, a király parolázik vele.

— Ugyan ugy-e?

— De úgy ám!

Na ezen volt mit elgondolkozni az asszony népek.

— Én Istenem, vajjon milyen lehet most? szólalt meg újra az egyik. Ugyan rá ismernék-e?

— Talán még forró palacsintával is megkínálva megint? — ingerkedtek a jó Orbán Estánnéval.

— És ugyan miért ne? — pattant vissza amaz. — Azért, hogy ő olyan nagy ur,

a király asztalánál eszik és otthon drága citra szakács készíti neki az ételt, azt hiszik-e keetek, nem szívesen megenne ő most is egy kis frissen sült székely turós palacsintát kaporral, a hogyan én szoktam készíteni? A székelyturós palacsinta gyenge oldala volt Orbán Estánnénak. Azt csakugyan nem tudta a fauban senki úgy elkészíteni mint ő.

Most Erzsike leszállt a lajtórjáról.

— Ugyan, ugyan. Ne diskuráljanak annyit néném asszonyék. Mindjárt ráuk es-telodik és még sok itt a dolog. Meg kell lopnunk a napvilágot.

— Igaza van gyémántos szájam, igaza van. Sietünk is látja, hogy a kozunk se fog a nagy igyekezettől.

— Néném asszonyék itt azon tünődnek — simította le kis kezeivel gyűrött köténykáját Erzsike — hogy milyen lehet most Gaál Miklós. Hát én el mondom, mert sokszor láttam az arczképét az ujságokban és sokat is olvastam róla. Elöttem van a képe, mintha csak itt látnám. Magas a termete; az arca jóságos, szelid, akár csak egy lányé, csak a két szemöldöke közt huzódik végig egy szigorú ránc, de a szeméinek megint olyan a tekintete, mint a mosolygó ég. A homloka magas. A szája . . . . Itt

áldozatokat hoz és kénytelenek hozni a népoktatás oltárára.

És akkor örökre elfognak tűnni az esetleges roszhiszemű híresztelések, amelyek szerint a néptanító nem dolgozik és az eddig is nehéz viszonyok között teljesített munkáját elakarják homályosítani.

A XX. század néptanítójának fokozott mérvű munkája leendő jelszava.

Elismerés illesse azokat, akik zászlójukra ezen jelíget írják és kényszerítik azokat, akik ezen jelszót netalán szem elől eltevéstlenék!

Épp ezért állítottam előbb, hogy az évvégi záróvizsgálatokat sokkal szélesebb alapokra kívánom fektetni, mint ahogy eddig voltak.

Ne legyen soha a vizsgálat csak formálter, amely 1½—2 óra hosszat tartson, amelynek legnagyobb részét a versek felmondása foglalja el. Hanem tartson 4—5 órán át egy-egy osztály vizsgát. Feleljen azon mindegyik tanítvány, a tanulókat a kiküldött vizsgabiztos szólítsa fel. Intózzanak egyesekhez próbakérdéseket és mindenképpen igyekezzenek, vajon az osztálytanító csakugyan megtette-e kötelességét? Ellen esetben kényszerítsék arra, hogy annak rövid időn belül hiven megfeleljen.

Természetes dolog, hogy a záróvizsgálatnak arról is tanuskodnia kell, hogy a tanítás és nevelés szellemét a tiszta hazafias erkölcs lengje át.

Hazánk kulturális fejlődését százados mulasztások akadályozzák. Ezen hiányokat most hatványozott munkával kell helyrehozolnunk.

Tehát munkára fel kedves és szeretett kartársak és miénk leendő a győzelem! Isten bennünket úgy segítse!

Ezek előre bocsátása mellett a mélyen tisztelt szülőkhöz intézem esdő szavamat. Ugyanis nehéz munkálkodásunkban a szülők teljes erkölcsi támogatására van szükségünk. Amely nélkül mi még a legjobb esetben is

elakadt és imádatos szüzi zavarában egészen a haja tövéig olpirult, mert eszébe jutott, hogy hányszor elnézte a száját, a mely becsukva, némán is annyi mindent tudott beszélni . . . . Nagy hirtelenséggel szinte hadarva rátért a hajára. — A haja göndör egy kicsit, belé hull a homlokába. A színe nem tudom, hogy milyen lehet, mert azt a képen nem látni.

— Gyerek korában pici volt — vágták rá kórusban az asszonyok.

— Persze, persze, hiszen többnyire minden gyermek szőke — böleselkedett a csepp tanítóné. Itt az iskolában is valahány buksi fej, az mind sárga, mint a viasz. Az ő haja, az Erzsikéé is szőke volt. A hogy ott állott megint a lajtorja legfelső fokán egy-egy lekonyuló virágot gyöngéden helyreigazítva, a délutáni nap éppen reá tűzött és attól olyan lett a színe, mint az olvasztott arany.

És folyt a munka serényen.

Mire Ave Máriára csendült a kis templom harangja, készen voltak mindennel és a földszített iskola épülete a juniusi alkonyban olyan volt, mint a szerelemtől, vágtyól remegő menyasszony, a ki vőlegényét várja.

— Nézzék uraim — hajolt egy kis

csak fél munkát vagyunk képesek végezni. Tekintetbe kell vennünk, hogy a népiskola a középiskolába csak jól kiképzett tanítványokat kell, hogy bocsásson fel, más oldalról pedig a gyakorlati életbe lépőket mindazon ismeretek birtokába köteles juttatni, amelyek őket a további gyakorlati kiképzésre képesekké teszik.

Ezért van nekünk égető szükségünk a szülők támogatására. Ugyanis kimondhatlanul megkönnyítik a népiskola feladatát, ha odahaza ügyelnek, hogy a tanulók a leckéket megtanulják és a feladványokat elkészítsék és ha a gyermek erkölcsi magaviseletére felügyelnek.

Ezen esetben nem halmozódnának a népiskolában a fegyelmi kihágások gombamódra, amelyek gyógyítása roppant sok időt és fáradságot igényelnek és a tanítónak fölötte megnehezítik a tanításban való haladását.

*

Folyó hó 27-én a „Fogarasmegyei Hivatalos tanítóegyesület“ rendes közgyűlést tartott a vármegyeház nagy üléstermében, amelyen a tagok szép számban jelentek meg. Emelte az ülés ünnepi hangulatát Váró Béni kir. tanfelügyelő, tiszteletes Pánczél Károly és Balla Károly ev. ref. lelkészek, Albert, Striegl és Kaufmann főgimnáziumi tanárok megjelenése is.

Az ülés a következőleg folyt: Az elnöki megnyitó után Szentgyörgyi József titkár olvasta fel leendő titkári jelentését.

Utána Kiss Károly ev. ref. tanító az egyesület egyik derék tagja, szívből eredő emlékbeszédet tartott néhai Lungoes Návin tagtárs fölött.

Következett erre dr. Lesmann Henrik egészségügyi felolvasása. Ez alkalommal tudományos szempontból tárgyalta a levegőt. A jelen voltak feszült figyelemmel hallgatták meg ezen általános fontosságú kérdés előadását. Az egyesületet a dr. Lesmann szíves előzékenysége teljesen lekötölte és szívből

össze-vissza faragott pad fölé a kegyelmes ur — itt ültem én, mint mezitlábos kis diák.

Az előkelő uraságok szent áhitattal nézték az igénytelen kis faalkotmányt. Csakugyan mesébe illő, hogy aránylag oly rövid idő alatt futotta be azt a szédületes pályát, mely a falusi iskola padjából a miniszteri bársonyszékbe vezetett. Az öreg Imre Sándor a felkoszorozott pad előtt állott zöldesbe játszó kínos gonddal kivaszt császár-kabátjában és mögötte tömött rendben ünnepies díszben felöltözött iskolás gyermekek fiuk, leányok.

Ki volt adva az utasítás, hogy nem szabad beszédet tartani. A kegyelmes ur nem volt barátja a banális frázisoktól hemzsegő szonoklatoknak. Volt abban része már az unalomig. Itt, a szülőfalujában, a hol körülötte őt a havasok balzsamos levegője, a hol szikláról lerohanó patak moraja andalította el a lelkét és ezer édes emlék szólt hozzá minden pillanatban, menekülni akart mindentől, a mi mesterkélt.

(Vége következik.)

megéljenezték. Fogadja t. dr. Lesmann e helyen is mély hálánkat.

Következett erre Darvas Lázár tagtárs elméleti fejtegetése és gyakorlati tanítása a beszédhibákban szenvedőknél, amelyet két leánygyermeken sikeresen be is mutatott. Érdekes gyakorló tanítása mindvégig lekötötte a jelen voltak figyelmét.

Utána az egyesület keletkezése óta levő I. alelnöke Pápay József, ki az egyesület körül tagadhatatlan érdemeket szerzett magának, mutatta be gyakorlatilag az általa alakított irvaolvasás alaki és ajaki új tanmódját, amely szerint egy „O“ és „I“ betűből megalakítja az egész abc-t és pedig szemléleti alapon. Előadását szokott humorával fűszerezte, az új irvaolvasás könnyű tanítási voltáról a tagok meggyőződést merítettek.

Nem maradna egyéb hátra, minthogy ezen új módszerét teljesen kipróbálhassa.

Dicséretet érdemel Pápay tagtársunk már azért is, mert betegesen is teljes odaadással egy egész órán át fáradozott új módszere bemutatása körül. Megis éljenezték őt igazi kollégialitással.

Általános figyelem között olvasta fel erre Katona J. főgimn. tanár a bíráló bizottság nevében a „Helyesírás tanítása“ c. tételt fejtegető, beérkezett pályamunkák fölötti bírálatot. „Nyelvében él a nemzet“ jelilgős dolgozatot érdemesítette csak a bíráló bizottság, a többi hármát kifogásolta.

Erre a fent nevezett tanár, aki egyesületünk tagja, részletesen kijelölte az utat és eszközöket, amelyek segítségével a tanítók e tárgy tanítása körül teljes eredményt érhetnek el.

Hozzászólt erre vármegyénk tanügyi feje Váró Béni kir. tanfelügyelő. Kiemelte ezen tárgy fontosságát, a tagok figyelmébe ajánlotta ezen szakszerű irányutatót és egyben kijelentette, hogy az egyesület addig tartsa ezen tárgyat napirenden, amíg teljesen kimeríti és utalta az egyesületet, hogy eme bírálatot rövid uton tegye át a körökhöz beható tanulmányozás végett.

Következett erre a pénztár és könyvtár állapotáról szóló jelentés.

Majd a tisztviselők választása ejtetett meg kevés eltéréssel a régiek választattak meg. A kir. tanfelügyelő az egyesület vezetőségének az eddigi munkálkodásáért elismerését fejezte ki.

A tagok mintegy huszan kedélyes banketre gyűltek össze a „Mexiko“-kertben. A tanítóságot megjelenésükkel megtisztelték Albert J., Katona J., Striegl J. főgimn. tanárok és Fetés I. felső keresk. isk. tanár.

Ez alkalommal örvendetes kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy Albert és Striegl tanárok is bejelentették az egyesületbe leendő belépésüket. Meglehetnek győződve, hogy a tanítóság őket teljes tisztelettel és ragaszkodással fogja fogadni és reméljük, hogy belépésükkel új éra támad az egyesület kebelében.

Amidőn ez alkalommal Pál Ferenc elnök urat újból való megválasztásából üdvözlöm, legyen szabad megemlítenem, hogy azon lesz, hogy nem fogja megengedni az egyesület kebelében a hízélgési rendszer befűszkelését, hanem a szabad vélemény nyilvánítás öre leendő és részrehajlás nélkül fogja egyesületünket vezetni.

Kívánjuk, hogy egyesületünket mind-egyik tanító mindegyik mintegy új otthonját tekinthesse és a még ki nem domborodott jellemű szeretett ifjú kezdő kollegáinknak valóságos nevelő anyjává váljon. Mert tudva van, hogy a jellem csak a 30-ik év körül forr ki teljesen.

És ennek jótékony hatását megfogja érezni a nép is, amellyel a tanító léptenyomon érintkezik. És ennek folytán a tanító nevelő hatása egészséges irányban fog a nép között érezhetővé válni, ha nem akarjuk, hogy csak a látszat kedvéért dolgozzunk, de annál komolyabban strébereskedjünk. Dixi et salvavi animam meam.

Gábor Dániel.

Főgimnáziumunk ötödik értesítője.

Szép színvonalon álló főgimnáziumunk bevégezte immár ötödik iskolai évét, s az iskola állapotáról, az egész évben történetekről tartalmaz „Értesítő“-ben számot be az igazgatóság.

A csinos kiállítású füzet megnyitó értekezését Striegl F. József, áll. főgim. tanár írta, a helyes tanítást és akaratfejlesztést fejtegetve. Helyes pedagógiára és hivatott írói tehetségre valló értekezését, a tanulmányi kirándulás részletes és kitünően sikerült leírása követi Sebők Samu szaktanár ügyes tollából.

A III. fejezetben, az intézet lefolyt évi történetével számol be Szentimrei István kir. igazgató. Az új főgimnázium mielőbbi felépítésére célzó reménnyel kezdődik e ciklus, s azután a tanári testületben történt változásokat közli. A következő rovatokban az iskolai ünnepek, — főigazgatói látogatás, — egészségügy, — kirándulások, — adakozások, — tanári értekezletek, — vallás-erkölcsi, — tanulmányi és fegyelmi állapotokról számol be. Majd a fontosabb rendeletek közlése után a tanári kar és hitoktatók névsorát követően az I—V. osztályok tananyaga van felsorolva. A jövő iskolai évben történő tankönyv változásokat előírva, a könyvtár és szertárak állapotát írja le, mely után a diákok előtt legelőbb: a tanulóknévsora az osztályzatokkal következik. Sok szülő szomorúan látja a hálátlan fia neve után sorakozó szekundákat, míg a boldog szülők, megelégedetten nézik a jó osztályzatokat.

Mint a statisztikai adatokból látjuk, beiratkozott 250 nyilvános tanuló, vizsgálatot tett 237. Tandíjmentes volt 138. Egész tandíjmentes 56, fél-tandíjas 43.

Anyanyelvre nézve: magyar 84 volt, német 31 és román 122. Helybeli 82. Megyebeli 113. Más megyebeli 40 és más állambeli 2. Látjuk továbbá, hogy az egészségi állapot kielégítő volt, amennyiben súlyos beteg 16 volt, jár-

ványos, vagy halállal végződő egy sem. A kiváló fegyelmre és erkölcsös nevelésre élénk világot vet az az örvendetes körülmény, hogy: jó osztályzatot 193, szabályszerűt 44 kapott, kevésbé szabályszerűt, vagy épen rosszát egy sem, épen úgy, fegyelmi büntetésre sem volt szükség az egész évben.

Tanulóink szorgalmáról tesz bizonyosságot a következő rovat. Eszerint mindenből jeles igaz, hogy csak: 4 volt, de mindenből jó: 29. Elégséges 147, egytárgyból bukott 10, kettőből 20, többől 27.

Kiváló szorgalmuk és jó magaviseletükért jutalmakat kaptak: Henning Tamás, Herschdorfer Tivadar és Kostend Vilmos I: Kiss Jenő, Ivan György, Rinea János II; Horváth Albert, Reisz Sándor III; Teutsch Lőrinc, Balta Mózses, Florea Győző IV; Berkó Lajos, Wolff Győző és Liska Károly V. oszt. tanulók.

Végül a jövő isk. évhez szükséges utasításokkal zárul be a füzet, mely egészben véve nem csak hí képet adja az iskolának, hanem annak jó tanulóit és nemes hivatásuknak megfelelő tanárait, valamint kitünő vezetését is bemutatja.

Adja isten, hogy beláthatatlan időnkig végezze e kitünő intézet nemes és hazafias munkáját!

—ö.

Tanügyi kiállítás.

„Exempla trahunt!“ (A példák vonzanak) mondja a latin. Mi is ebből az elvből indultunk ki akkor, midőn a „jövő (1903—1904) tanévben Erzsébetvárosban tartandó tanügyi kiállítás program“-ját közöljük:

1. Kis- és Nagy-Küküllő vármegyék, remélhetőleg a szomszédos Szeben-, Udvarhely- és Brassó-vármegyék minden jellegű és fokozatu tanintézei, ugymint kisdud óvodák, népiskolák, iparos- és kereskedő-tanonc iskolák, felső népiskolák, polgári, felsőkereskedelmi és reáliskolák, gimnáziumok, tanító- és tanítónőképző intézetek, művészeti és szakiskolák és ifjúsági egyesületek közreműködésével Erzsébetvárosban, 1904. évi május havában tanügyi kiállítást rendeznek.

2. Az első pontban jelzett intézetek a tanügyi pályán működő és a tanügy iránt érdeklődő egyének résztvehetnek a kiállításban, a nevelés oktatás körébe tartozó tárgyakkal; nevezetesen:

- Kisdud óvodák és menhelyek mindenemű felszerelésekkel és a kisdudek által készített munkákkal.
- Népiskolák, gazdasági ismétlőiskolák és ifjúsági egyesületek, külön-külön csoportban, vagyis osztott fiú és leány; — valamint osztatlan tagozattal bemutatják a tanítás és nevelés régi és új tanszerait, a növendékek írásbeli dolgozatait és rajzait, a hónapokra vagy napokra beosztott tananyagot, a női kézimunkák különféle neveit, azoknak táblázatos módszerét s e módszernek megfelelő gyűjteményes kiállítását;

A gazdasági ismétlőiskolák és az ifjúsági egyesületek kiállításában helyet foglalnak a tanmenetek, kézikönyvek, a gyakorlati gazdaság vezetését elősegítő eszközök, gazdasági és kertészeti termények, a rendelkezés alatt álló földterület, falkola okszerű felhasználását magában foglaló tervzetek, a konyha művészet produktumai;

Az ifjúsági egyesületeket irányító tervek, szabályok, jegyzőkönyvek és önálló alkotások;

- A felső nép- és polgári iskolák egy csoportban, külön fiú és külön leányiskolai beosztással bemutatják a tanítás menetét, módszeres értekezletek jegyzőkönyveit, a tanítás eszközeit a női kézimunkáknak módszeresen egybeállított táblázatát és gyűjteményét, órarendet, tankönyveket, értesítőket, a növendékek szépírás és fogalmazási dolgozatait és rajz-munkáit.
- Az iparos és kereskedőtanonc-, földmives és felsőkereskedelmi iskolák, művészeti és szakiskolák, tanító és tanítónőképző intézetek, fokozat szerint külön csoportokban kiállítják a tanítási meneteket, módszeres értekezletek jegyzőkönyveit, tankönyveket, írásbeli- és rajz-munkáit, a női munkákat, az elméleti és gyakorlati gazdaság tanítására szolgáló eszközöket, terveket és órarendet.
- A középiskolák (gimnázium, reáliskola) bemutatják a tanmeneteket, módszeres értekezletek jegyzőkönyveit, tankönyveket, taneszközöket, a növendékek fogalmazványait és rajzait, régiség tárgyakat, ujkori leleteket, a vidék faunáját, ásvány és kőzettani ritkaságait, és állattani gyűjteményeit.
- Magánosok e kiállításon részt vehetnek a régi vagy új módszerben készített tanszerek, nevezetes gyűjtemények, irodalmi művek, családi ereklyék, a termények ritka példányai, a vidék viseletét feltűntető szövetek, ruhák, saját találmányaik és a kertészeti, méhészeti s közgazdasági körbe eső munkáknak bemutatásával.
- A kiállított tárgyak elbírálására a rendező bizottság külön bíráló bizottságot alakít, a különböző foku és jellegű iskolák tantestületeinek tagjaiból.
- A kiállítók részére a bíráló bizottság határozata alapján jutalmak, kitüntetési érmek vagy oklevelek fognak kiadni.
- A kiállításra küldendő tárgyak határidejéről, valamint a kiállítás egyéb módoszatairól, a résztvevők annak idején értesülni fognak.
- A kiállítási tárgyaknak Erzsébetvárosra és visszashállításával felmerülő költségek fedezésére, a rendező bizottság fel fogja kérni a kereskedelmi minisztert, hogy a tárgyak vasuton kedvezményes árban, esetleg díjmentesen szállíttassanak.
- A tárgyak csomagolásához oly anyag használható, a tárgyak elhelyezéséről, elrendezéséről és felügyeletéről a felügyelő bizottság gondoskodik és azokért szavatol.
- Minden résztvevő f. év október 31-éig a rendező bizottsághoz bejelenti a bemutatandó tárgyakat és aláveti magát a rendező bizottság által megállapított határozatnak.

A mint a program első pontjából olvashatjuk a szomszédos vármegyék mind fel vannak szólítva a közreműködésre, csak:

„Fogaras vármegye“ lappang az éjji homályban! Mi ennek az oka?! . . . Azért irtuk fennebb, hogy a „példa vonz“ s reméljük, hogy — ezt olvasva — a mi tanhatóságunk is kibontja a zászlót s beáll — a haladás táborába.

Előfizetési felhívás.

Ez év február havában született meg lapunk, s hogy az előfizetésekkel könnyebben elszámolhassunk, félévi előfizetést nyitottunk, amely félévből január hónapot leszámítottuk. Így most július hó 1-én nyílik meg az előfizetésre az új felév s mi abból az alkalomból tisztelettel kérjük eddigi becses előfizetőink további pártfogását, a hátrálékos előfizetések szives beküldését és új előfizetők bizalmát.

Programmunkat utolsó betűig igyekeztünk betartani. Azon kedves reményben fordulunk a nagy érdemű közönséghez pártfogásért, hogy nem vagyunk arra érdemtelenek. Szerénytelenség nélkül be kell vallanunk a legkedvezőbb eredményt melyet kiküzdöttünk a számos és nehéz akadállyal szemben is, mely elénk gördült s fáradságos munkánkban hazafias előfizetőink elismerése támogatott. Ha a pártfogás oly mértékben nyilvánulna, ahogy egy ilyen elhagyatott, minden hírlap nélkül álló helyhez illenék, fennakadás nélkül és bátran lobogtatnánk zászlóinkat.

Azonban fájdalom, ezt nem mondhatjuk. Előfizetőink száma oly csekély, kiadónk csak a legnagyobb áldozatok árán csupán, nemes, hazafias érzelmeinek engedve tarthatja fenn lapunkat s ez nem jól van így.

Bátran ki merjük mondani, hogy nem jól van. Hazafiságunk azt sugalja, hogy kell nekünk egy közös hely, ahol eszméinket kieserélhessük, a közjó érdekében munkálkodjunk. Ilyen hely lapunk, mely fennállása óta a haza, megyénk és városunk felvirágoztatásán dolgozik, küzd, fárad.

T. előfizetőink meggyőződhetek, hogy minden szavunk csak a közjó érdekében emelkedett. Mint ígértük, személyi kultuszt nem üztünk, sem a hódolás, sem az ellenségeskedés terén. Ha néha néha kissé erélyesebben szólaltunk fel, azt mindig csak a tarthatatlan helyzet hozta magával s személyhez fűzve soha sem volt. „Sine ira et studio“ irtunk!

Mint eddig, úgy ezután is megfogjuk tartani ezt s azon, igyekeztünk hogy hazánk, megyénk és városunk érdekében dolgozzunk, annak ügyeit előmozdítjuk. Ha ezt elértük, ha csak egy sort építettünk is a hazafiság nagy épületén, célunk el van érve.

De hogy ezt elérhessük közönségünk pártfogására van szükségünk; mert csak összetartó, egyöntetű munkásság mellett lehet valamit kivívni. Kérjük azért hazafias közönségünket, tömörüljenek zászlónk alá, segítsenek nagy munkánkban: fizessenek elő lapunkra, hogy így a létkérdést leküzdve, gond nélkül, nyugodtan szentelhessek magunkat nehéz feladatunknak s elmondhassuk a nagy költővel:

„A hazáért semmi fáradság sem nagy.“

Előfizetési árunk: egész évre 8 kor., fél évre 4 kor., negyedévre 2 kor.

A „Fogaras és Vidéke“ szerkesztősége.

HIREK.

— **Királyi adomány.** Ő félsége Ferenc József királyunk a létesítendő agyagfalvi székely emlékre magánpénztárából 1000 koronát adományozott.

— **Kinevezés.** Dombrádi Nagy Gyula, alezredes Brassóba a m. kir. VII. számú esendőrkerület parancnokává kinevezetett. Ezen új esendőrkerület felügyeleti körletét Krassószörény, Hunyad, Szeben, Fogaras, Brassó és Háromszék megyék képezik.

— **Új rendelet.** A belügyminiszter f. é. 2032 számú rendeletével a bethleni anyakönyvi kerületet megszüntette; a Bethlen és Huréz községet a fogarasi; Luca községet a posortai anyakönyvi kerülethez csatolta.

— **A fogarasi anyakönyvi kerület,** népmozgalmi statisztikai kimutatása folyó év június haváról. Születések száma 20 = 13 fiú, 7 leány. Halálozások száma 16 = 11 férfi, 5 nő. Házasságkötések száma 8.

— **Róm. kath. egyházi gyűlés.** Folyó évi június 28-án d. u. fél 4 órakor tartotta a helyi róm. kath. egyházközség közgyűlést, amelynek egyetlen tárgya az egyházi algonok és 12 egyháztanácsos megválasztása volt. A titkos szavazatok megejtése után algonoknak Max Tivadar ny. es. és kir. őrnagy lett megválasztva. Tanácsosokká pedig Frídrieh Géza, Szentimrei István, Török Bálint, Várnay Sándor, Rauch István, Parászka Lajos, ifj. Novák János, dr. Dániel Ödön, Müller Viktor, Reider Béla, Czinege Imre és ifj. Gimbes György lettek megválasztva.

— **A városligetről.** Mult számunkban közöltük, hogy a Városligetben a rendtelenség mellett még drágaság is uralkodik, ami természetesen elidegeníti az oda kijárni akaró, üdülni vágyó közönséget. A mult számunkban kiírt hír anyiban felel meg a valóságnak, hogy igenis főliszolgált ott ezelőtt egy-két pincér, aki az árakat egy-pár krajcárral, abban a tudatban, hogy nem fog talán „borraival“ kapni, fölemelte, szóval „steigerolt“, amire ezután az ügyes és közkedveltségnek örvendő vendéglős óber figyelemmel fog főlügyelni s minden a szokott s előirt, rendes áron lesz főlszámítva.

Az ifjusági egyesület, június hó 27-én tartotta meg szorgalmi évének utolsó ülését, melyen a tagok szép számban jelentek meg. Az egyesület szolgájának a bérét kiutalta. És hogy a tagok a két havi szünidő alatt is dolgozhassanak, az egyesület vezetősége a „Hazaszeretet illusztrálva a hazai történelemből vett példákkal“ c. pályatételt tűzte ki. Amire a válaszmány 8 kor. összeg erejéig 3 pályadíjat szavazott meg. Erre az egyesületi igazgató jó vakációt kívánván az ifju tagoknak, azok hazamentek, azon ígért mellett, hogy a jövő évben új, friss erővel fognak hozzá az önképzés hasznos munkájához.

— **A fejedelem asszony kútja.** Boldogult Végh Mátyásunk ezelőtt 8—9 évvel lendületes poémával üdvözölte és dicsőítette a fejedelem asszony, Lorántfy Zuzsána kútját, amit az valóban meg is érdemelt. Nem tudjuk, hogy abban az időben milyen képet nyújtott az a hely, mi csak a jelenről beszélünk, nem versifikálva, hanem prózában; de mondhatjuk, hogy az ott uralkodó rend és tisztaság fölött, továbbá a szakszerű és gondos pisztráng tenyésztésért legnagyobb elismerésünket fejezzük ki ez uton a ménes uradalom derék, munkás igazgatójának.

— **Értesítés.** A közönség érdekeinek előmozdítása szempontjából a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter folyó hó 17-én kelt 34678 számú rendeletével megengedte, hogy a magyar korona országai területén levő mindazon városokban, ahol kincstári posta és távirahivatal látja el a távirat kézbesítő szolgálatot, helybe szóló táviratokat is lehessen feladni, tekintet nélkül egyrészt arra hogy a kézbesítéssel megbízott hivatalon kívül működik-e azon a helyen több posta- és távirada (távbeszélő) hivatal, vagy nem? más részt tekintet nélkül arra is, hogy az ugyanazon helyen berendezett táviradailag (távbeszélőn) vagy küldőnéjratok útján állnak-e összeköttetésben? A kincstárilag kezelt posta és távirahivatalok székhelyén levő vasut üzleti táviradánál azonban csak az esetben lehet helybe szóló táviratokat feladni, ha a vasuti távirada a táviratot kézbesítő posta és távirada hivatallal közvetlen táviradai összeköttetésben áll. A helyi forgalomban egy szó dija 2 fillér, de táviratokként a legkisebb díj 40 fillér.

— **Új rend a középiskolákban.** Az országos közoktatási tanács a középiskolákban a tanévek új beosztását ajánlotta a kultusz miniszternek. Eddig ugyanis évharmadokra volt felosztva a középiskolákban a tanév. Miután a miniszter a tervezetet elfogadta, az új rend életbe lép már Szept. hó 1-ével, mely megszünteti a tanévnek harmadokra való felosztását és helyébe a tanévet épügy, mint a főiskolákon két szemeszterre osztja. Így azután a szülék a sátoros ünnepekre kiosztott szekundák szomorúságai alól föllesznek mentve, mert most fíok január végével és az évvégén számol be a „borju cédulával“. Hogy a régi szokás ismét vissza tér és életbe lép, csak azt mutatja, hogy bizonyára jobb a régi, mint a modern!. Majd meglátjuk!.. „Tempora mutantur et nos mutamur in illis!“ Mondja a latin, de ebben ugylátszik a degeneracio törvénye uralkodik és győzedelmeskedik rajtunk!

— **Idő járásunkról.** Alig mulik el nap melyen ne szakadna az eső, sokszor napon-

kint 2—3 szor is. Megállapítottuk, hogy május és június hónapokban alig volt összesen 6 nap eső nélkül. De nem csak rendes esőzéstől volt szó, hanem különösen az utóbbi héten sok zápor eső és felhőszakadás is volt ami az Oltot jól meg dagasztotta. Julius hó 1 azonban vidáman mosolyogva köszöntött be. Talán csak majd megváltozik már végre valahára a mostoha, zord idő a pihenő tanügyi férfiak, kirándulók nagy örömeire?!...

— **A fenyő iskola elhanyagolása.** Valóban gyönyörűség volt nézni a Városligetben tavasszal, a fenyő-iskolát a kert végén, milyen szépen fejlődik, nő, hogy idővel majd hűs árnyékot és kellemes levegőt nyújtson az arra járó kelőknek. Fájdalom!... az a tavaszi örvendetes kép most nyárrban (?) vigasztalhatatlan, szomorú képpé változott, a mennyiben a fenyő-iskola költői rendetlenségben sanyalódik, teng, csenevész, beteges. Be van növe dudvával, bozóttal. Ugy látszik, hogy a város kertésze vajmi keveset törődik vele?! Felhívjuk reá a figyelmét!

— **Szülők figyelmébe!** Holdmezővásárhelyen a nagy magyar Alföld szívében a több mint 60,000 tiszta magyar lakosu, egészséges, jó ivóvízű városban, e célra épült új házban a folyó évi szeptember hó 1-én internátussal egybekötött nyilvános jellegű leánynevelő-intézet nyílik meg, hol egyelőre a IV-ik elemi s az I., II. III. és IV-ik polgári osztályokba lehet belépni. Az intézetben a Magyarországi Boldog Margitról nevezett Szent Domokos rendi nagy műveltségű szerzetesnők fognak tanítani. Tandíj egy évre 20 korona, a bentlakók havi 20 koronát fizetnek s ezért lakást, megfelelő jó élelmezést, mosást, ellátást nyernek. Az előirt egyszerű ruházat és ágyneműről a tanulók hozzátartozói gondoskodnak. Az intézet római katolikus, de más vallásuak is bevétehetnek s a városban ismert jó családoknál mérsékelt díjért elhelyezhetők, de kívánságukra bent is lakhatnak. A nem kötelező

tantárgyak tanításáért mérsékelt díjak lesznek megállapítva. Közelebbi felvilágosítást szívesen adunk. Holdmezővásárhely, a Róm. kath. Egyház nevében, 1903. július hó 25-én Draskovics Árpád világi elnök. Bernátsky Ferenc apát-plepános, egyházi elnök. Faragó Sándor jegyző.

— **Mai kitünő tércánkra,** mely a hírneves író Vécsey né, Jankovich Lujza jeles tollából került ki, e helyen is föl hívjuk olvasóink figyelmét.

— **Mű és tájképképzőállítás.** Woda K. I. á. a Stof Péter féle házban a földszinten nyitotta meg műtermét, melyre itt is föl hívjuk a n. é. közönség figyelmét. A mű és tájképképzőállítás 50 remek kiállítás feltüntető tájképből álló sorozatot tartalmaz, s a sorozatok mindenkör új műsorral vannak közhírré téve. Pl. Julius hó 6, 7, 8-án: **Utazás a közép-Rajná téjkép** lesz látható. Belépti díj: Személyenkint 20 kr. (40 fillér) Gyermekek 10 éven alol és katonák örmestertől lefelé 10 kr. (20 fill.) fizetnek. Még azt jegyezzük meg utólag, hogy az egész igen tanulságos és ritka látványt nyújt.

— **Nyári mulatságok.** Hajdan majálisok, ma juniális és juliálisok vannak. Hiába, az idő annyira megváltozott, hogy mamár a boldog, vidám majálisok kora lejárt, lehetetlen volna azokat májusban tartani. De nagy különbség is van az ilyen nyári mulatságok között. Hajdan az erdőkben, vagy kint a szabadban árnyas helyeken fesztelenül tartottuk azokat, mamár azok is miderben járnak. Az első fecske a szabók majálisa volt. Ezt követték június hó 30-án az izraelita és július 1-én a száz iskolák növendékei a Városligetben. Valóban lélekemelő volt az ártatlanság mintaképének, a fehérruhás leánykáknak és fiúknak kivonulása a Városligetbe zenező mellett, ahol is a jövő nemzedék a drukkos vizsgálatok, komoly napok után vidáman élte át az órák, perceket az Eliziumban...

Postautalványon 1 fillérrel a következő rigmust kaptuk:

„Aki ennek feladója:
Annak nincsen földadója
Kertje, háza, pénze sincs,
Csak humora minden kincs.

***

Igen tisztelt Szerkesztő ur!
Ki inkább ír, mint farag s fúr!
Hogyha nincsen egyebe,
És nem fér a begyébe:
A lapjába tegye be!

***

— **Sz ó r e j t v é n y .** —

A melyik élő lény egyik hasznos társad:
Szavam első tagja annak jó szállást ad;
Másik tagja pedig: azon állat neve,
Mely veled együtt küzd, ha hív a harc heve!
Hogyha ez állatnak a nevét leirod!
Zsidósan olvasva, a szállását bírod!
Szállás és lakója együttesen mondvá,
Mindent tönkre teszen, ami utját állja!
Kitalálhatod hát, mi legyen ez a szó,
Nem íróeszk z, de: ír vele sok író!”

Szerkesztői üzenetek.

V. V. Fogaras. A pisztráng és tomolyka akkordjaiból nem téved be egy pár lieskői konzonancia a redakcióba? Hermann Ottó is sokszor a patak partjáról irt a sajtónak; most a szentheverdel napokban bizony kedves Uram öcsém is rágyujthatna egy két magyar nótára, vagy ami tetszik. Böles belátására bizzuk a helyzet „cinózuráját“, de jobb lenne valami próza, mert klapancia van elég. Kérjük, üdvözlét.

V.-né J. L. Miskolc. A remek tárcát közöltük, köszönjük és kérjük b. pártfogását. **Bogács. Zernest.** Ugy látjuk, hogy valami finom, bársony női kez irta e tárcát. De eltekintve attól jó és bevált. Legközelebbi számunkban közöljük, köszönet.

G. D. Helyben. Az ügyes tollal megirt cikket közöljük s az „ugorka szezonban“ kérjük támogatását.

F. V. Fogaras. Legközelebb sorát ejtjük.

B. J. Helyben. Hosszu hallgatóságát mire magyarazzuk. Gyakorlott, kitünő tollát mártsa be már a kalamusba, mert különben megrozsdásodik. Kérjük b. pártfogását.

J. B. Helyben. A „Hivatalos Lapból“ cserepéldányt kérünk. Üdvözlét.

Tövis. Fogaras. Kritikán aluli.

Sz.: 4058—1902. tlkvi

Árverési hirdetm. kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Greavu Scuri végrehajtónak Russu Nicolae George és neje Popu Scuri Bucura végrehajtást szenvedő elleni 4 kor. — fillér elvont haszon tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság területén levő a Lissza község határában fekvő, a lisszai 279. sz. tjkvben a végrehajtást szenvedők és Russu György, a Miklós fia, Russu János a Miklós fia, Russu Gligor, a Miklós fia, Paleriu Petru (kinék neje Paleriu Anna) Ganeo George és Gravu Szavu nevén álló A + 551, 552. hrsz. egész fekvőre 387 korona, 679 hrsz. egész fekvőre 77 kor. 1159 „ „ „ 17 „ 1456 „ „ „ 27 „ 9115 „ „ „ 24 „ 2172 „ „ „ 57 „ 2883 „ „ „ 28 „

2920 hrsz. egész fekvőre 105 „ 3804 „ „ „ 9 „ 4088 „ „ „ 64 „ 4897,4 „ „ „ 4 „ 981 „ „ „ 387 „ 1301 „ „ „ 18 „ 1785 „ „ „ 11 „ 2131 „ „ „ 32 „ 2794 „ „ „ 69 „ 2903, 2904 hrsz. egész fekvőre 48 kor. 3736 „ „ „ 15 „ 3985 „ „ „ 18 „ 4897,2 hrsz. „ „ 4 „ 5363 „ „ „ 18 „ 5372, 5373 hrsz. egész fekvőre 30 kor. 6008 „ „ „ 34 „ 6748 „ „ „ 342 „ 5396 „ „ „ 40 „ 6218, 6220|2 „ „ 26 „ Összesen 1612 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi július hó 25 napján d. e. 9 órakor Lissza község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoz-

nak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1903. évi apr. hó 24. A kir. j. bíróság, mint tlkvi hatóság.

Nádudvari,
kir. albiró.

Sz.: 4448—1903. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a fogarasi ev. ref. egyház végrehajtónak Jancsó Istvánné és társai végrehajtást szenvedő elleni 155 kor. 80 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő, Fo-

garason fekvő, a fogarasi 1856. sztkvben végrehajtást szenvedő nevén álló A + 681/1 a 1, 682/1 a/1, 683,1 a/1 és 684,1 a/1 hrsz. egész ingatlanra, de a C 2 alatt özv. Jancsó Istvánné sz. Máté Mária végrehajtást szenvedő javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartása nélkül 1503 korona megállapított kikiáltási árban ezennel elrendeltetik, hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi augusztus hó 6 napján d. e. 9 órakor a fogarasi telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-

nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902. évi május hó 4. A kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

Nádudvari,
kir. albiró.

198

Sz. 4431 -- 902. t.lkvi.

Arverési hirdetm. kivonat.

A fogarasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Micu András végrehajthatónak Oana Jakob végrehajtást szenvedő elleni 138 kor. 40 fillér tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbíró területén levő Parón fekvő a parói 98 sz. t.jkvb. A + 162., 163. hrsz. egész ingatlanra 338 kor. a parói 177. sz. t.jkvb. A + 242/2., 243/2 hrsz. egész ingatlanra 334 koroua, 517/1. hrsz. egész ingatlanra 4 kor. 1451 hrsz. egész ingatlanra 54 kor. a parói 282. sz. t.jkvb. A + 1860. hrsz. ingatlanra 17 kor. 4099. hrsz. egész ingatlanra 3 kor. 4203/1. hrsz. egész ingatlanra 11 kor. 4229. hrsz. egész ingatlanra 6 kor. 4910. hrsz. egész ingatlanra 5 kor. a parói 585. sz. telejtkvb. A + 5062b/1 egész ingatlanra 11 kor. a parói 605. sz. t.jkvb. A + 929/1.

hrs. egész ingatlanra 29 korona, 1649/1. hrsz. egész ingatlanra 48 kor. 4524/2. hrsz. egész ingatlanra 24 kor. a parói 700. sz. t.jkvb. A + 2159. hrsz. ingatlanból Oana Jakob illetményére 72 kor. a 2510., 2511., 2516., 2517. hrsz. Oana Jakob illetményére 116 korona az 5827. hrsz. ingatlanból Oana Jakob illetményére 59 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi július hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor Paróra tüzetik ki, a megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902. április 30.
A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Virágh Károly,
kir. albiró.

197

Sz. 4449—1902. t.lkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Serbán Sofron, Serbán Juon, Járu Mária sz. Serbán és társai végrehajthatónak Fettu Paraschiva f. Irjoli Józsefné ludisori végrehajtást szenvedő ellenie 260 kor. — fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtás ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. jbiróság) területén levő a Ludisoron fekvő ludisori 172 sz.t.jkvb. végrehajtást szenvedett néven álló A +

306., 307 hrsz. fekvőre	320 kor.
339	" " 27 "
353	" " 8 "
509	" " 20 "
603	" " 10 "
817	" " 39 "
831	" " 26 "
950	" " 14 "
954	" " 22 "
1111	" " 18 "
1115	" " 13 "
1986	" " 22 "
2012	" " 21 "
2054	" " 41 "
2140	" " 11 "
2312	" " 19 "
2459	" " 17 "
2488	" " 27 "
2797	" " 58 "
3152	" " 3 "

3165, 3198, 3200 hrsz. fekv. 59 K.

3219	hrs. fekvőre	3 kor.
3297	" "	3 "
3651	" "	14 "
3767	" "	17 "
3972	" "	11 "
4050	" "	19 "
4241	" "	8 "
4308	" "	5 "
4760	" "	23 "
4823	" "	2 "
5058	" "	30 "

Összesen 930 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi aug. hó 8. napján d. e. 9 órakor Ludisor község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1092. évi május hó 5.
A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Nádudvari,
kir. albiró.

196

Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság

Bethlen-utca 1. sz. FOGARASÓN Alakult 1883-ban.

ELFOGAD BETÉTEKET

5%-os kamatoztatás mellett; a tőkekamat-adót az intézet közvetlenül fizeti.

Leszámitol váltókat

a lehető legjutányosabb kamattal mellett.

Jelzálog-kölcsönöket

engedélyez házakra és földekre a legelőnyösebb feltételek mellett.

Előleget ad

arany és ezüst tárgyakra, továbbá mindennemű állampapírokra és sorsjegyekre az érték 70—80%-áig.

Elfogad megbízásokat

értékpapírok vételére és eladására és azok szelvényeit beváltja.

195

Hivatalos órák:

20-20

vasárnapot kivéve, d. e. 9—12, pénteken d. u. 2—5-ig.

Eladó telek!

Bethlen-utca 41. sz. nagy terjedelmű házas telek, melyben jelenleg Kraus József úr lakik, szabadkézből örökáron eladó.

Tudakozódní lehet a kiadóhivatalban.

Tanoncnak

felvétetik egy 2—3 gimn. vagy polg. isk. osztályt végzett fia a Thierfeld-féle könyvnyomdában. Jelentkezők forduljanak Thierfeld Dávid könyvkereskedésébe.

Értesítés!!

Fogaras városban, a megye székhelyén levő „Lauritsch“-féle jó hírnevű, modern berendezésű szálloda szeptember hó 15-ikétől fogva bérbeadandó. Felvilágosításal szolgáljak Lauritsch Manó örökösei Fogaras.

194

4-5

THIERFELD DÁVID könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése * * * * *

— nagy községi, közigazgatási és ügyvédi nyomtatványraktára Fogarason. —

100 iv	200 drb	Adás-vevési szerződés	2 kor.
100 „	200 „	Tulajdonjog bekebl. felzet	2 „
100 „	„	„ „ kérés	2 „
100 „	200 „	Zálogolási és beesl. jknyv	2 „
100 „	200 „	Halottvizsgálati bizonyítv.	2 „
100 „	„	Haláleset-felvétel	2 „
100 „	„	Sürgelési könyv, uj XI. minta 71 §.	2 „
100 „	200 „	Költségjegyzék, sorkönyv, uj XII. minta, 85. §.	2 „
100 „	200 „	Panasz-jegyzőkönyv, uj XIII. minta 97. §.	2 „
100 „	„	Gyám, illetve gondnoki számadás	2 „
100 „	„	Nagy alaku nyomtatvány kor. 2·80—3·20 és a legnagyobb alaku	4 „

Ügyvédi nyomtatványok finom, fehér papíron:

100 iv	Biztosítási végrehajtási kérvény	2 kor.
100 „	Fizetés-meghagyás iránti kérvény	2 „
100 „	Sommás kereset	2 „
100 „	Sommás váltókereset	2 „

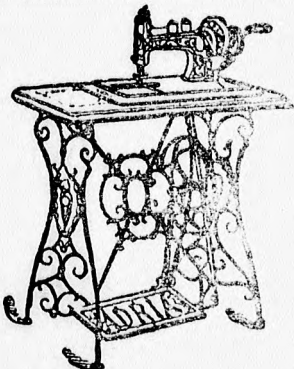
500 iv rendelésnél az ügyvédi iroda cége rányomatik.

100 iv	200 drb	Meghatalmazás	kor.	2·50
500 „	1000 „	„	„	12·—
1	rizsma	fehér irodai papir	„	3·60
1	„	legfinomabb fehér irodai papir	„	4·80
1	rizsma	sima fogalmi papir	„	2·50
1	„	vastag „	„	2·80

Irodai szerek: tinta, toll, írópapír stb. minden ár- és mennyiségben kapható.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Meg nem felelő visszavéttetik, vagy visszacseréltetik. Rendelésre meghívók mulatságokra; elfegyzési és esküvői meghívók, névjegyek, melyekből nagy választék áll rendelkezésre, a legmodernebb kivitelben, legolcsóbban és gyorsan készítettnek

Thierfeld Dávid könyvkereskedése és könyvnyomdájában
FOGARASON.

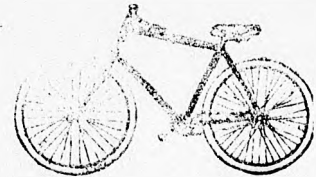
Bármiféle rendszerű varrógépek, kötőgépek és írógépek javítása.

Görög-utca 12. sz. (a gör. templommal szemben).

Az idényre!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy

kerékpár-javító

m-űhelyemet

a legújabb különleges gépekkel ellátván, képes vagyok e szakba vágó javításokat a leggyorsabban és legszolidabb kivitelben eszközölni.

Ezenkívül éppen most érkezett hozzám néhány új, I. minőségű kerékpár, melyek megtekintésére a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívom. Továbbá nagy raktárt tartok mindennemű kerékpár-alkatrészekből.

Különlegességek: nikkelezés, zománcozás; Free Wheel csapágyak beállítása stb.

Magamat a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlva, vagyok

193

8-10

tisztelettel

Kraus Lajos.

Kész kályhák, takaréktűzhelyek és különféle lakatosárak raktára.

Vas kapuk, sírkentés stb. készítése. Gáz- és vízvezetékek előállítására.

Pénzes szekrények javítása és átalakítása; pénzes-szekrény-kulcsok készítése.

Thierfeld-féle könyvnyomda Fogarason.